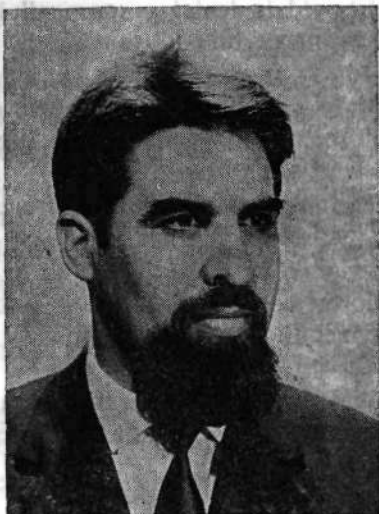

V labirintu

Ciril
Zlobec

OSAMLJENI
ORFEJI

Smo zato ljubili,
da bogati v siromaštvu bi bili?
Smo zato kot mati otroka v zibelko
vsak svojo ljubljeno ljubezen
položili v blagi glas orfejske pesmi,
ki v zamaknjenost obuja nam,
kar v otopelost ali smrt
že zdavnaj je sklonilo glavo?

Dòkler pesem traja.

Ko pa dvom na vročih ustnicah,
čeprav le za trenutek,
osuši nam božjo roso pesmi,
da ozremo se nazaj,
če je še živo, kar že mrtvo je bilo,
za zmerom izgubili smo Evridiko,
vse bolj in bolj osamljeni Orfeji,
daleč v svetu hladnih senc
in daleč
od prijaznih ognjev sonca
in smehljaja zvezd.

Z IKAROM Kakor da smo z Ikarom okuženi.

OKUŽENI Kakor da je on z nečim
globoko v nas.

Ker je létel?

Ker je v sli letenja hôtel viš,
kot bi smel,
in strmoglavil v smrt,
ko se dotaknil je višav?

Kdo Ikarova krila

z raztopljivim voskom
nam prilepil je na dušo,
ki že prvo sonce jo ožge?

Smo, nikoli od nikoder še pregnani,
sploh poznali kdaj resnično hrepenenje
po vrnitvi?

Ali pa samo zato nas mami let,
ker nas že vsaka pot utruja
in naše bose in blatne nôge
so že korenine v zemlji,
ki jo komaj še poznamo:
Tako tuje nas že gleda.

MED SCILO Na »Odiseju«, beli ladji,
IN KARIBDO s pelerino vetra okrog ramen
zaplul sem v tih večer
med Scilo in Karibdo.

V večnost, zdi se mi, uprt je moj pogled.

Znenada so z obeh bregov
se prebudile svetle mreže
uličnih svetilk
in do tesnobe zóžile obzorje
moji radovednosti.

Od nekod,
od vsepovsod
v tem tesnem krogu večnosti

se mi nasmiha jasnovidni starec:
 Saj ne boš premagal, tudi tokrat ne,
 viharja
 med Scilo in Karibdo
 sebe.

(Messina, 8. 6. 1984)

V LABIRINTU Vsaka nova pot je novo rojstvo.
 Novo jutro, ki v nov dan se dvigne
 in skoz večerni mir prestopi v noč,
 na ta skrivnostni prag pred ničem
 ali novim jutrom.

Vsak svojo pot si utiramo.
 Za potovanja in iskanja,
 za odhode in pohode,
 izselitve, naselitve,
 vodenja in beganja
 in za brezglavi beg,
 za vračanja le najsrečnejši.

Kdo od nas v rokàh in v srcu
 skriva Tégejev pogum,
 njegov božanski čar v telesu,
 da zaljubljena Ariadna
 bi podarila mu rešilno nit,
 da srečno bi se vrnil —
 kam?
 V labirintu časa in življenja.

OSLEPLJENI Naše edino oko
POLIFEMI izžgala je zvijačna pamet tujca.
 Zdaj svojo bolečino
 tulimo v tišino,
 ki odmeva od njegovega posmeha.
 O, kako nemočna je vsa naša moč!

V TANTALOVE MUKE POTOPLJENI Za vso svojo kratko večnost
 potopljeni
 v plitvo jezero življenja
 se zaman, vso večnost, sklanjamo
 k gladini edine vode:
 našim žejnim ustom
 ves čas se izmika,
 da v obupu, vsak dan znova, prisesamo se
 ob njegovo izsušeno dno.

Za vso svojo kratko večnost
 potopljeni
 v plitvo jezero življenja
 se zaman, vso večnost, trudimo,
 da lačni bi dosegli sadež,
 ki zori nam pred očmi,
 a se odmika, vsak dan, naši roki.

Za vso svojo kratko večnost
 potopljeni
 v plitvo jezero življenja
 žejni in lačni trepetamo v strahu,
 da se ne bi strašna skala,
 ki zaman poganja svoje korenine
 v zrak,
 utrgala nad našo glavo.

Za vso svojo kratko večnost
 v Tantalove muke potopljeni.

VEČER II Na nebu, nizko nad obzorjem,
 sinja rana
 s krvavečimi robovi,
 okrvavljen, zlat nož svetlobe
 na gladini morja pred menoj.
 Večer.

(Reggio Calabria, 9. 6. 1984

ZAMOLČANA Je rod pot? Skupna, živa pot spomina?
PESEM SINU Pa je sploh kdo, ki jo v resnici hodi,
 jo krčimo le iz brezčasia v čas?
 Smo tudi mi, kot vsi doslej, le kaznjenci,
 ki kar še kopljemo, z uporno dušo
 in vztrajno, pustolovsko radovednostjo
 kot vsi pred nami, le svoj rov k svetlobi,
 že ves čas vsi iz rojstva v nova rojstva
 in hkrati ves čas vsi iz smrti v smrt?
 Od kod do kam? Od kdaj do kdaj? Zakaj?
 O tem se že sprašuješ, še sprašujem
 se tudi jaz. Ne bom ti rekel, sin,
 ne ustavi se na pol poti, ta del
 je že za nami, zdaj bolj svet kot cilj
 (izhod iz rova k sanjani svetlobi)
 postaja nam začetek, daljen, temen,
 nekje tam onkraj strašne gôre časa,
 ki vanjo smo morda, kdo ve, zagrizli
 se v strahu pred svetlobo,
 tam na začetku nekega rodu,
 morda nedolžne, splasene živalce,
 morda kdaj tudi srečne.

POBEGLA Bila si zadnja, sklepna pesem v ciklu.
PESEM HČERKI S teboj, sem si dejal, je sklenjen krog
 neizrekljivega.

A ti ta zlati krog z otroškimi
 ročicami si razklenila, ženska
 iz njega si stopila, na grič vetra
 si, osvajalka lastnega sveta,
 postavila svoj šotor.

In zdaj vsak dan ti veter brusi glas,
 drhte vsak dan nastavljam mu uho:
 prihaja že, poslušam, tisti čas,
 ko sama sebi si boš prva pesem
 neizrekljivega.

PUŠČAVA V dušo in telo smo goli.

V NAS

Kot puščava, ki zgubila je spomin
od dolgega čakanja,
da bi dež jo vsaj za eno noč
zagrnil v svojo mokro svilo
in bi v njej vsaj eno zrno peska
se zmeščalo v prst,
to krhko upanje v oazo.

V dušo in telo smo goli.

Kot puščava, ki zgubila je spomin
od dolge istosti:
je zdaj samo ostanek starega,
morda zametek novega,
ta njen edini čudež,
ta resnična ali le izsanjana
oaza v njej?

V dušo in telo smo goli.

Zdaj že zgubili smo spomin,
od kdaj puščava v nas.

ZA BESEDO Rad bi živel dolgo,
ČASA vendar ne umrl kot starec:

kakor ogenj
rad bi ves izgorel,
a ne bil njegov poslednji plamen,
ki v pepel ponikne
kakor voda v pesek
brez sledu;

rad bi, da poti
ne bi odmerjala
mi bolj utrujenost
kot radovednost zanjo;

vso to pot bi rad
 — morda skopuh,
 morda razsipneš —
 odmetaval ves svoj glas
 od rojstva do tišine,
 ki bo res poslednja,
 ves svoj glas,
 vse svoje oplojene zloge,
 vse besede jeze in ljubezni
 za besedo časa.

Pavel
 Lužan

Idila o nebu

Glej, nekdam nad nami
 je bilo nebo spremenljivo:

kakšenkrat jasnina, neskončno globoka in skrivnostna,
 bila je kakor modro morje, ki ni ga več,
 a dokler je živel, bilo je modro kot praocean
 z lučjo v sebi...

kakšenkrat je nebo sivo spustilo se do zemlje
 in takrat me je vedno strašno vleklo,
 da bi stopil vanj in rešil se človeških muk,
 vendar meni to ni bilo dano,